

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Крути-верти!

(+) Рішуче виступленє руских послів і їх вихід із зойму в понеділок перед бюджетовою розправою не були, як ми вже вчера висказали, ніякою несподіванкою, споводованою «хвилиним роздратованем», не були якимсь маневром, обчисленим на виборчий ефект, але наслідком поступованя керманичів соймової більшости в цілій сегорічній сесії. Уже заява руских послів в розправі над законом о рентових оселях, інтерпеляція п. Барвіньського звернена до предсідателя шкільної комісії, промова п. Вахнянина в розправі над справозданем о середніх школах, промови п. Олесницького і Окуневського націховані повагою але й рішучістю веліли і соймовій більшости і правительству догадувати ся, що рускі послы не можуть вдоволиити ся забажненем і погребанем їх внесень в комісіях, а мусять домагати ся їх полагоди. Однак в соймовій більшости вже — з минушого року супротив домагань і потреб руского народу повіяло неприхильним вітром, а консолідація із Стояловцями і вгляди на сподівану злуку з людовцями скріпили ще більше серед соймової більшости опір проти всяких домагань і потреб руского народу, піддуваний ще шовіністичними дневниками як Dziennik polski і т. п. Соймова більшість станула тепер рішучо на становищі негачії — не дамо більше руских гімназій, бо се сепаратизм! Доказом сего річ гр. В. Дідушицького, котрий відгребав з соймового архіву погребаний самою соймовою більшостою утравквізм поставлений д-ром А. Малецьким 1885/6 році в галицькій соймі і тепер хоче струю руского життя, що почала плисти ширшим руслом, завернути назад і спровадити до якогось ще навіть не определеного виразно спільного русла.

Такий поклик головного речника Кола польского був приводом до обструкції, приновреної до всіх руских внесень, а в першій лінії до внесень п. Барвіньського о заснованє рускої гімназії в Станиславові. Рускі соймові послы воловоджені до останної хвилі надїями полагоди сего внесень в комісії, побачивши наглядно, до чого прямує се воловодженє, відповіли на таке поступованє відомою заявою і виходом з сойму.

Се не дасть ся заперечити, що ся подія викликала велике пригнобленє в соймі і в міродайних кругах, бож се є доказ, що навіть так уміркована і поважна репрезентация руского народу, котра виступала з таким тактом в соймі, не найшла послуху у соймової більшости навіть для такої з кожного боку оправданої і пекучої потреби, як руска гімназія в Станиславові. Се пригнобленє і викликанє тим роздратованем відбило ся зараз і в польських дневникарстві ріжних відтінків. Але зараз помічено там, що треба зробити gute Miene zum bösen Spiel. Поклик видав сам гр. В. Дідушицький по нараді з презесами клубів польских. Ми вже вчера висловили свій суд про сю річ гр. Дідушицького. Гене-

ральний справоздавец бюджету гр. А. Потоцкий виступив з докором русофільства — і на се вчера дали ми відповідь. Інші бесідники при бюджеті, хоч лагодили ся в першій хвилі виступити проти руских послів, дістали указку мовчати про се.

Відповідно тому і дневникарство звинуло хоруговку і стало трубіти в иньшу дудочку, а на чолі сего стануло Słowo polskie, котре силкує ся потішити свою суспільність і міродайні круги, що wrażeńia nie było. Очевидно, що після «Słowa» Rusini absolutnie racyi (!) nie mieli, — ten krok bądź co bądź zupełnie wyjątkowy, niczem (!) nie był uzasadniony і на останку вважає се маневром виборчим, спекуляцією для приеднаня радикальніших відтінків руского населеня. На се можемо відповісти, що як небудь в очах Dziennik-a polsk-ого руский апетит зріс до неможливости, то що найменше «інкамерованим», як «Słowo» їх називає, не може докоряти жадобою мандатів або самолюбними змаганями. Коли Русини-народовці, що старали ся мирною дорогою полагодити міжнародні справи і відносини, убігали ся о мандати, то се було з їх боку справденньо саможертвою служити добрій справі і они можуть із спокійним сумлінням сказати собі: quid potui, feci, faciant meliora potentes!

Річ пос. Вахнянина

виглошена в Галицькій Соймі в нагоди справозданя про середні школи.

Висока палато!

Не надїяв ся я, що при шкільній дебаті розвине ся так широка національна дебата та що в імени деяких посольских сфер будуть висказані такі теорії о середніх руских школах, котрих рускі послы без відповіді полишити не можуть. Ся обставина спонукала мене забрати слово і висказати наше мйєне о сих теоріях.

В резолюції комісії шкільної при справозданю о середніх школах в Галичині маємо вчислену цілу серию місцевостей, в котрих належало би вже в найближшій часі заснувати гімназії, але лише з язиком викладовим польским. З наших лавок не чули ви, панове, ніколи якого-небудь протесту против того, будьто за богато польских гімназій закладає ся, що в однім напрямі іде ся западто на перед, або що належало би розвій шкільництва звести на иньшу дорогу. Ми, рускі послы, в кождім случаю, були лояльні супроти вас, найльояльніші там, де розходило ся о просвіту молодежи польскої.

Я не люблю бавити ся в рекримінації. Рекримінації ярять, а не дають нічого позитивного. Я стаю лише на становиску правнім, на становиску людским, на становиску горожаньским, на становиску, з якого маю право, домагати ся тут в соймі, яко зборі законодатнім, в котрого руках случайно спочила власть, рішати о тім, чи руский нарід має одержати більше гімназій з руским викладовим язиком? На тім становиску стою я і думаю, що маю право, домагати ся від більшости соймової польскої, що би она справденливо віднесла ся до всесторонно оправданого жаданя руского народу і руских

послів, іменно до заснованя рускої гімназії в Станиславові.

Панове! Був час, перед десяти роками, коли відносини межі обома народами в Галичині дуже загострили ся, так, що навіть найвисші, рішаючі сфери звернули на се свою увагу! Щож стало ся тоді? Тоді, з волі корони, подав сьміло тодішний намісник краю руку Русинам, заporučивши їм в імени правительства, що се правительство не буде на будуче спиняти правильного розвою руского народа.

Пригадайте собі, панове, що тоді ми, рускі послы, прийшли до «Унії консервативної» сего в сойму, та що репрезентати сеї «Унії» сказали нам тоді: «Ми не тільки не негуємо ваших національних прав, не тільки не будемо спиняти національного і культурного розвою руского народа, але будемо вам навіть помагати до зреалізованя ваших прав».

Коли посол¹⁾, що в нинішній дебаті так дуже захвалював нам заведене утравквізму язикового в середніх школах, спитав нас тоді, чого ми домагаємо ся, то одержав тоді від нас відповідь: „На тепер не домагаємо ся нічого над засадничу заяву. В своїм часі ми, в міру наших сил і потреб, будемо жадати розвою руского шкільництва».

На се дістали ми від вас руку.

Як великої ваги є розвій шкільництва в душі народній і як дуже мусять нам залежати на образованю молодежи в народній душі, про се говорити не потребує. Се розуміємо ми, се розумієте і ви. Але я бою ся, що би ми не опізвили ся з тим національним вихованем молодежи, тим більше, що вам грозить небезпечність з Заходу, а вам і вам з Півночі. Крайній час, виплекати відпорні сили.

В молодежи нашій розвинуло ся сильно почутє народне. Молодіж наша домагає ся голосно, що би їй подано можливість, образувати себе в ріднім язичі в школах середніх і на університеті. На жаль, на кождім кроці стрічаємо ся з перешкодами.

Товариш мій, пос. Барвіньський, поставив на початку сеї соймової сесії (другий раз вже) внесене, підписане всіми рускими послами — на частє є вас ще в тім соймі п'ятьнацять, — в котрім то внесено домагаємо ся на разі поступенного заснованя рускої гімназії в Станиславові, а то ддятого, бо на 3164 учеників-Русинів в середніх школах Галичини в шкільнім році 1899. в гімназіях руских у Львові, Перемишлі і Коломиї та в трьох паралельних класах в Тернополі ледви 1374 учеників побирало науку в матерній мові, а більша половина, бо 1800 молодежи рускої гімназіальної, не має нагоди, побирати науку в ріднім своїм язичі.

Числа ті говорять самі, що заходить пекуча konieczність, заснувати як найскорше руску гімназію в Станиславові.

А що доси зробила шкільна соймова комісія? Она вибрала субкомітет до розслідженя(!) сеї ясної справи, а субкомітет сей в часі десяти днів не зміг якось зібрати ся на нараду...

Є се легкий, але неблагородний спосіб убитя сеї справи, в тій цілі, що би руский нарід не почув, що зповідно єму так велику кривду.

Я був нині уповномочений рускими послами, внести тут резолюцію до справозданя шкільної комісії, котрою то резолюцією мав сойм завізвати правительство до заснованя з слідуо-

¹⁾ Гр. Войт. Дідушицький.

чим шкільним роком першої класи з руским язиком викладовим в Станиславіві з огляду, що 1800 учеників рускої народности не може победити науку в ріднім язичі. Але, знаючі докладно, що така резолюція не була би одержала більшости голосів тут в соїмі, я, порадивши ся з моїми товаришами, не вношу єї, бо ще хочу мати надію, що на застрішнім засіданню шкільна соймова комісія возьме під дискусію внесенє пос. Барвіньського і що ся справа прийде ще на дневний порядок засіданя соймового.

Но, а наколи не прийде? то вже не буде наша вина...

Щоби ослабити наші права до руских середних шкіл, підніс пос. Дідушицький знова гадку заведеня язикового утравкізму в середних школах. Гадка се не нова. Загляньте, панове, в справозданя етенографічні соймових засідань з року 1885 на 1886, а побачите, що тоді пос. Малецький домагав ся, щоби в цілій Галичині не було иньших середних шкіл, як лише руско-польські, чи польско-руські. А що стало ся тоді? Тоді декотрі з тих панів, що нині одушевляють ся язиковим утравкізмом в середних школах, відкинули рішучо се внесенє і правда була по їх стороні. Я скажу зовсім щиро, що не розумію вихованя молодежи якого-небудь народу в двох язиках. І то як? Імовірно так, щоби деякі предмети викладаю через цілу гімназію в однім язичі, другі в другім язичі. Якби викладовий язик для поодиноких предметів науки змінюно, то вийшов би з того справдешний хаос. А чейже не лежить се в інтересі ані польського ані руского народу, виховувати язикових гермафродитів. Чи через язиковий утравкізм наука, яко така, змогла би розвинути ся, наколи вже у долу браковали би язикові підстави? Мені здає ся, що язиковий утравкізм є лише фантазією, та що в сей спосіб повівши науку в середних школах Галичини, не можна би зблизити оба народи до себе. Любов між народами витворює ся зовсім иньшими способами, іменно переведенем засади: се мое а то твоє, а не: се мое і то мое, а тобі даю тільки щипту. Там приявни не витворимо і проте заявляю рішучо, що, наколи би тут в соїмі справа язикового утравкізму в середних школах була піднесена, мусіли би ми так зі зглядів чисто-наукових як і національних, так в користь народу польського як і руского єму супротивити ся. Язиковий утравкізм є утопією на полі народного вихованя. Дитина мусить бути від початку до кінця вихована в однім напрямі, щоби змогла послужити науці свого народу. Она може навчити ся другого краєвого язика, чому ніхто не противить ся.

Наколи, панове, так дуже одушевляєте ся язиковим утравкізмом, то заложіть в Кракові сейчас завтра одну таку утравкістичну середню школу. Утравкізм зависить впрочім і від виконаня. Ми мали на пр. одержати утравкістичні семінарії учительські на основі розпорядженя міністеріяльного вже в 1871 р. в Галичині. А коли переведено той язиковий утравкізм в учительських семінаріях? Аж по 20 роках, по тяжкій борбі. Дперва той смілий чоловік, на котрого навіть деякі Русини кидали камінем, перевів сей утравкізм в деяких семінаріях мужських. В женських семінаріях учительських досі не переведено язикового утравкізму. Утравкізм в школах — се дуже ховзка річ, а вступити на сю дорогу значить одно, що здати ся на ласку-неласку екекутивної власти. Наколи, панове, думаєте, що утравкізм поможе зблизити оба народи до себе, то маєте до того широке поле у всіх урядах і судах, а іменно в автономічних властях. Там можете єго сейчас завести, а ми з охотою пристанемо на се. Але жадати від нас, щоби ми тільки руску молодеж виховували утравкістично, на шкоду нашої науки, на се пристати не можемо.

Даруйте, панове, що тут може уяло одно або друге тернке слово. Але хто стоїть на національнім становиску, той буде берегти свої народні ідеали. А іменно ми мусимо про те дбати, бо маємо задачу, скріпити і розвинути національне жите не тільки в Галичині, але також нашим розвоєм і розвоєм цілої літератури вплинути на ті часті Руся, де той розвій зборонений.

Хто глядять трохи дальше, хто не хоче жити лише з дня на день, сей мусить переняти

ся якоюсь висшою мислею, мусить сказати собі: ті два народи, що становили колись державну цілість, можуть єї становити лише на основі старого оклику: рівні з рівними. А в нас є ледви $3\frac{1}{2}$ гімназії супроти ваших 30.

Резолюцію нашу на заснованє одной рускої паралельки в Станиславіві мшу дофнути длятого, бо не хочемо, щоби она упала. А се звисна річ, що ваше усопобленє супроти нас в найновіших часах стало дуже неприязне. Прочитайте собі, панове, деякі дневники польські з послідних днів — я не знаю, чи ми ще стоїмо під опікою державної прокуратури — там нас названо просто «гайдамаками». (*Голоси: Dzienik polski!*). Не кождий є так спокійного усопобленя, щоби ті наруги переніс. Пригадайте собі, панове, памятні слова гр. Таффого, котрий сказав в своїм часі: Я помирих би може Чехів з Німцями, але передтим треба би хоч на три місяці завісити видавництво тих дневників, що вмють лише тровити.

Длятого прошу прийати лише до відомости, що заснованє рускої гімназії в Станиславіві є нашим постулятом. А підносимо єго нині в надії, що може новий сойм віднесе ся до сеї справи серіознійше. Наколи думаєте, що не посідамо учительських сил, то скажу вам, що в послідних часах тих сил найшло ся багато, більше, ніж потрібно. Не хочу вчисляти ті сили учительські поіменно; се річ неприємна. Впрочім, вже говорено тут і о числах. Я констатую лише, що маємо учебники, учительські сили і 1800 учеників-Русинів, що ждуть на руску гімназію, та що поступенному заснованю рускої гімназії в Станиславіві нічо не стоїть на перешкоді. До того потреба лише — доброї волі... Я скінчив. (*Оплески*).

Краєвий Сойм.

В дальшій ході вчерашного, ранішного засіданя пос. Каз. Бадені реферує справозданє шкільної комісії що-до внесеня пос. Малаховского за підвишенє платні учителям. Пос. Малаховский підпірає своє внесенє, вказуючи на те, що теперішня хвиля, коли край дістане 4 міліони з додатку до податку від горівки, є найвідповіднійшою для поліщеня істаованя народних учителів. Пос. Ротер горячо підпірає виводи Малаховского, а кс. Стояловский противить ся внесеню з огляду на краєвий бюджет і пропонує зміну внесеня комісії, щоби краєвий виділ не «скоро відносини краю на се позволять», але на найближній сесії сойму поставив свої внесеня що-до сеї справи. Пос. Бернадіковский промовляє за внесенем Малаховского, а референт Каз. Бадені у довшім виводі пояснює становиску комісії що-до внесеня та годить ся на поправку кс. Стояловского. В голосованю прийато внесенє комісії враз з поправкою Стояловского.

В справі унормованя дисциплінарного поступованя супротив народних учителів, якого до магало ся внесенє пос. Романовича ухвалено по короткій дискусії та досичних виясненях п. Бобжиньского, прийати внесенє шкільної комісії, щоби краєвий виділ в порозуміню з краєвоурою шкільною застановив ся, чи арт. 20—23 зак. кр. з дня 1. січня 1889 вимагають зміни або доповненя і на найближній сесії щоби здав з сего справу.

В справі зміни § 79. соймового регуляміну що-до допущеня дискусії над відповідями правительственного комісаря що-до інтерпеляцій, як сего домагало ся внесенє пос. Романовича ухвалено внесенє правничої комісії: «Сойм постановить, чи наслідком відповіді намісника або єго заступника на інтерпеляції, або наслідком відмови відповіді має наступити розправа чи то зараз, чи на найближшій засіданню сойму. Сю ухвалу постановить сойм без всяких розправ, на внесенє, підперте 15 послами, а поставлене на тім самім засіданню, на яким подано відповідь на інтерпеляцію, або заяву що-до відмови відповіді. При розправі над відповідню на інтерпеляцію не вільно ставити внесенє». Перед сею ухвалою сойму правительственный комісар гр. Лось зложив заяву, що правительство абсолютно не є противне, щоби постанови § 79. розтягнути і на відповіді правительственного комісаря.

З черги признано повітовій раді в Бучачи субвенцію на будову дороги Нижнів-Язловець до висоти 60% коштів будови, а петицію міста Перемишля за перенесенє або будову шпиталя переказано краєвому виділови до розсліду.

Відтак приступлено до дальшої подрібної дебати над бюджетом.

Всі позиції бюджету прийато майже без змін; подємо їх пізнійше з огляду на недостаток місця. Цікавішою була хіба перепалка при субвенції на польській «Сокіл», якому кс. Стояловский закидав, що не сповняє задачі плеканя фізичних сил, але єго «gniazda» стають огнищем забав. При кватерунковім жандармерії пос. Яблоньский уважав потрібним, поставити якесь марне питанє, щоби був в можности сконстатувати, що «зайшов факт, що член сойму не може одержати потрібних вияснень тому, що дотичний член краєвого виділу (др. Савчак) зависив самовільно урядованє в часі соймової сесії».

О годній чверть на пята маршалок перервав засіданє до год. 7. По перерві обговорювано дальше бюджет і прийато єго в цілости майже без зміни.

Відповідно до внесеня пос. Йердана ухвалено піднести платні членів краєвого виділу до 12.000 К, а заравом знести додаток 2.000 К за заступництво краєвого маршалка. Дальше прийато до відомости справозданє краєвої ради про народні школи та учительські семінарії і ухвалено візвати правительство до скорого закладаня учительських семінарій, а в першій раді в Білій. З черги ухвалено фінансовий закон, ряд внесенє петиційної комісії і прийато внесенє пос. Кручкевича з жаданем, щоби правительство утворило нові потрібні кліїнки і уліщило давні.

Відтак о год. 11. в ночи маршалок уділив слово намісникови, а сей заявив: З уповажненя Найясн. Монарха замикаю сойм. Тут виголосив краєвий маршалок Ст. Бадені довшу промову по польски і по руски, а відтак знов по руски і закінчив єї окликом в честь цісаря, який палата тричі повторила грімко. (Бесіду краєвого маршалка подамо завтра — Ред.).

Онієля промовив архієпископ Більчевский, щоби іменем палати зложити подяку маршалкови за витревалість, успішність та безсторонність в праці для добра краю, намісникови за єго горожанське почутє та прихильність для потреб краю на становиску управителя найбільшого коронного краю та вкінци правительственному комісареві гр. Лосьови, який від 12 літ на сїм становиску бере уділ в нарадах сойму.

Вкінци намісник гр. Півніський подякував передовсім архієпископови і палаті за признанє для заступників правительства. Становиску шефа краю не є легким і потребує підвертя цілого горожаньства. Намісникови не відказувано сеєго і се улекшало єму роботу. За се він висказує свою дяку. Але найголоснійшим услівєм єдности є спвідланє адміністраційних властей з автономічними. Тому дякує маршалкови і краєвому виділови, що ішли в згоді з адміністраційною власттю у важних квестях краю. Вкінци намісник дякує палаті за витревалу і успішну працю підчас шестилітньої каденції та запевнює, що на будуче сесії будуть скликати ся у відповідній час. Намісник висказує жаль, що рускі послы не беруть уділу в закінченю нарад, але запевнює, що як до тепер, так і на дальше буде єго старанем, щоби рускі послы не мали реальних причин до жалів та наріканя. Послы можуть розійти ся з почутєм сповненого горожаньского обовязку і дай Боже, щоби на будуче працювали в гакій самій згоді і з таким успіхом, як до тепер.

На конєць маршалок подякував о. архієпископови і палаті за признає, а так само намісникови, дякує о. еп. Чеховичеви за хвилеве вирученє єго в справованю маршалківского уряду і вкінци соймовим секретарям за їх поміч. Пос. Крамарчик дякував ще іменем селян, а по короткій відповіді маршалка відчитано протокол засіданя і о год. пів до 12 в ночи маршалок заявив: Замикаю засіданє і сесню!

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: гр.-кат. Кира і Йона; рим.-кат. Пелаягі. — В п'ятницю: гр.-кат. Петра і Павла; рим.-кат. Генрика.

— **Репертуар руского народного театру у Львові.** В четвер дня 11. с. м. в сали тов. «Gwiazda» ул. Францішканська: «Душегуби», народна штука зі співом і танцями, Тогобочного. — В п'ятницю дня 12. с. м. в «Міскім театрі» на беніфеіс п. Гембіцкокого: «Наталка Полтавка», оперета в 3. діях Котляревського. В титуловій ролі виступить пані Лопатинська, артистка «Міського театру» і б. артистка руского театру. Закінчить: «З доброго серця» (по польски) сценічна картинка в 1 дії, Лукіяна Ридля (виконують артисти «Міського театру»). В антрактах відсвіває пані Клішевська і п. Оржельський рускі народні пісні. На кінці «Козак» в 6 пар укладу п. Ніжанковського. Ціни звичайні драмату. — В суботу дня 13. с. м. в сали тов. «Gwiazda» ул. Францішканська: «Дон Сезар», оперета в 3 актах, Целлера. Гостинний виступ п. Оржельського.

— **Наш земляк п. Никола Левицкий,** свісний теор, виступав недавно в італійскім театрі «Політема» в Новій Лігурії. Італійські дневники Secolo XIX, La Societa u La Penna поміщують обширні рецензії, повні горячих похвал для артиста, котрим одушевляється тамошня публіка. П. Левицкий одержав на слідуочий сезон оперовий кілька дуже корисних пропозицій, межі іншими до Женеви і до Каіру.

— **З'їзд абітурієнтів у Львові** має відбутися в суботу і неділю (13. і 14. с. м.) Комітет з'їзду оголосив відозву, в якій покликає всіх абітурієнтів прибувати до Львова на спільну раду над програмою їх будучої суспільної праці на добро народу. Програма з'їзду така: В суботу (13. липня) вечірниця в пам'ять М. Драгоманова в салі готелю «Belle Vue». В неділю (14. липня) нарада, на якій обговорить ся: 1) теперішнє положення української молодіжи, 2) наші обовязки зглядом суспільности. Вечером спільна вечеря.

— **Огідний заробіток.** Звісно загально, що наші люди дуже милосердять ся над жебраками та спмагають їх, чим хто може. Се є здаєсь причиною, що у нас жебраків далеко більше як деінде. Нехай лиш хтось скривить ся та стане стогнати, викличе зараз милосерде і найде поміч. Тому були здавна фахові жебраки, в нинішніх часах чим раз більше їх множить ся. Про крадіж дітей жебраками на празниках та ярмарках, та виколоване їм очей, викручуване ніг і т. ин. — про се кождий мав би що оповідати; однак, як прийде до его хати жебрак здоровий (бо і такі лучають ся по селах) чи каліка, прийме его радо, нагодує, дасть хліба чи зерна чи кілька картофель і вярядить в дорогу до — найблизшого свого сусіда. Жебрак, що в день вижебрає, вечером проє в корчмі. Так кождий мимоволі піддержує жебранину і дармоїдів, а не подумає, що і на селі, скорше як в місті, бо без великих заходів, могла би стати охоронка для кільканацятьох сільських жебраків, котрі би могли легко і чесно заробляти яким не тяжким ремеслом на власній прожиток. Та не о се ту ходить, бо нам ще мабуть далеко до того, що заведено в західних краях Езропи. Ми маємо ту подати один з тих тисячних примірів способу жебраня, які трапляють ся у нас по селах і місточках, а ніхто на них не звертає уваги. Освін: Вчора арештовано на ул. 3. Мая у Львові дві жебрачки Анну Вікторську і Марію Трусьцевську (якісь шляхтянки) за знущанє над дитиною і за обманство при жебраню. Згадані жебрачки сиділи разом і то одна то друга брала одинацятьмісячну дитину на руки і крутила та стискала її пальчики, щоби приневолити немовлятку до плачу, а тим самим викликати милосерде у прохожих. Таке огідне ремесло управляли обі жебрачки вже від довшого часу під оком львівської поліції, що чує, як трава росте, а щож доперва дїє ся по закутках галицьких місточок, де один або два поліціянти мають доглядати порядку в цілім місті?

— **З буквиньського сойму.** На онодішнім засіданю буквиньського сойму прийшло при бюджетовій розправі до суперечки межі краєвим президентом бар. Бургініоном а молодорумуньским послом Фльондором. Пос. Фльондор нападав на краєве правительство за надужитя адміністраційних урядників, жандармерії і податковців. У відповіді президент краю назвав виводи пос. Фльондора патологічними. Наслідком сего має бути поздинок, на який пос. Фльондор визвав бар. Бургініона.

— **Школа журналістики.** В Спол. Державах півн. америки журналістику викладають на університетах на окремих віділах. В Европі засновано перед двома роками першу школу для виобразованя фахових журналістів. Гадку заснованя такої школи піддав Альберт Батайль, співробітник «Figarо». Він представив свої погляди на міжнароднім з'їзді дневниківів в Лісабоні, а з'їзд одобрив его проєкт і призволив отворити таку школу. Однак переведенє справи розбило ся о брак фондів, аж Американка Дик Мей, секретарка «Collège des Hautes Etudes Sociales» допомогла до сповненя проєкту Батайля. Засновано школу, а в ній учили найзнаменитші публіцисти, як: Корнель, Анрі, Фуке, Сеньбос, Крупі, Оляр. Уже в перших початках школа мала небувале ловоженє. На виклади вписало ся 240 осіб, а

межи ними 8 женщин. Викладано: фахове редактованє часописи, хроніку, репортажу, інтервю, історію преси, політичний журналізм, заграничну прасу, прасове законодавство, критику драматичну і музикальну. Публічний іспит прикінци сего року видав добре свідочтво про успіх науки. Один з учеників школи журналістів на питанє Сеньбоса представив в 40 мінутах політичне положенє Румунії на балканськім півострові, инший ученик подав ріжницю межі «хронікою» а «репортажою». Дальше професор перевів з учениками виданє одного числа дневника і розділив межі них, ако мнних співробітників, роботу. Статі слідували по собі в такім порядку: 1) «Grand-Prix», 2) Королева Ранаваля, 3) Кредит на народну друкарню (справозданє бюджетової комісії), 4) Недобір в бюджеті, 5) Конференція в географічнім товаристві, 6) Мароканське питанє, 7) Іспит в школі журналістики; дальше йшли інтервюєви, хроніка, бібліографія і т. д. Одним словом, число часописи виішло взірцево, але справедливо замітив один з професорів, що часопись, яка-б виходила в такій програмі, мусіла би печатати ся на 8 сторонах і мати 100 співробітників, но... і все повну касу.

— **Котиш мене доле...**

Мов віяле листє вітер
Котиш мене доле
Та не котиш там, де цвіти,
Де веселе поле...
Тільки котиш там, де годі
Серце вже нагріти
Теплом ніжної любови,
Де вже не марити!
Але котиш там, де смуток,
Там де плач і стоїи,
Де лиш чути нарікання
І важкі проклони!
Котиш на всечасне горе
І на людську злобу...
О чомуж не котиш доле
Відразу до гробу?!

Осип Тирса.

— **Населенє головнійших міст Галичини,** по перерахуваню з кінцем 1900. р. переписи представляєсь враз з військовою залогою, котру відмічаємо в скобках, в слідуочих числах: Бохня 10.071 (691), Броди 17.361 (888), Бережани 11.442 (832), Бучач 11.756, Дрогобич 19.432 (32), Ярослав 22.660 (4.358), Ясло 6.571, Коломия 34.188 (1.860), Новий Санч 15.724 (575), Подгуже 18.155 (460), Перемишль 46.295 (8.165), Ряшів 15.010 (2.296), Самбір 17.039 (771), Сянок 6.365 (604), Станиславів 30.415 (3.397), Стрий 23.205 (625), Тернопіль 30.415 (1.724), Тарнів 31.691 (2.426), Вадовиці 6.328 (532), Золочів 11.842 (1.699).

— **Жидівський університет.** Часопись «Гацефіра» доносить, що др. Ціттер, видавець великої енциклопедії жидівської в Америці, начеркнув проєкт постровня жидівського університету в Новім Йорку. З сеї нагоди недавно відбули ся збори рабів, жидівских літератів і капіталістів та порішили здійснити проєкт Ціттера. Університет стане на великій площі Вешингтона, недалеко ново-йоркского університета і буде називати ся «університетом для студій богословія, жидівської історії, релігії і літератури. Богословський віділ буде приступний також для християн тих, що хочуть студювати гебраїку. На університеті буде учити 20 професорів.

— **Випопані гроші.** Зі Зборова доносять: В Храбузнім 12 літний хлопчина, Мартин Луців, бавив ся на обійстю, копаючи ямки і викопав 1 1/2-літрової горнець, наповнений срібною монетою з часів Жигмонта III. 1609. р. і Казимира 1653. р. Поки батько хлопчини довідав ся о тім, сусіди порозбирали монету так, що лишило ся всего 660 штук такої величини, як теперішні монети по 20 сот., 70 як коронівки. Староство золочівське забрало ті монети і відослало до намісництва, обіюючи Луцеву нагороду.

— **Дві корабельні катастрофи,** що привели до утрати життя немало людей, лучили ся сими днями в новоїоркській пристани. Перше нещастє стало ся в корабельних вартатах, де транспортний корабель «Ingals» перевернув ся в часі поправи, коли в нім находило ся повно робітників, в наслідок чого 2 людей згинуло на місці, а 25 потерпіло каліцтво. Друге нещастє наступило в наслідок зудареня ся перевозового корабля «Chink» з кораблем «Northfield». В обох кораблях їхало до 2000 людей, переважно робітників, і зараз по зудареню ся, корабель «Northfield» почав потопати. Заки спустили човна, заки надійшла поміч, корабель пішов на дно, а разом з ним утопило ся кілька сот людей.

— **Воздушна труба** перелетіла 18. с. м. через полуднево західну Вірджіну і заподіяла міліонові шкоди. Сила гурагану була так велика, що перекидала домами неначе пірм, а на просторні десятиох миль знищала навіть залізничий насип і довкруги порозкидала шини.

— **Всесвітня вистава в Буфалю,** в Сполу-

чених Державах півн. Америки, отворила свої ворота на прийнятє гостей з цілого світа. Однак коли отворено виставу, ледви один павільон був викінчений, а всю вину зложив заряд на непогоду і бурю. Правительство Спол. Держав старало ся як найбільше причинити ся до звеличчя вистави і призначило на ню величезні фонди. Заряд почт видав нові значки почтові з нагоди вистави: одноцентимові, з видом особового пароходу, якого уживають на великих оаерах; двоцентимові — курьерський поїзд; чотирицентимові — самохід; п'яццентимові — ландшафтовий міст на Ніягарі; вісімцентимові — гребля на каналі Саулт де С. Маріє, а вінци десятицентимові — трансатлантийський пароход. Се має бути рекламою для вистави, рекламою, одною з тисячів, якою пригадує ся Американцям спішити оглядати чудеса світа, нагромаджені в Буфалю.

— **Дрібні вісти.** Начальника громади Ціхе коко Нового Торгу, Яцка Швайноса, зауспендовано задля надужитя в громадській господарці. — З Нового Йорку доносять, що в посліднім тижни померло там 989 осіб на совиншій удар.

— **Конкурс.** В бурєї, удержуваній «Філією руского товариства педагогічного в Станиславові» знайде поміщенє в році шкільнім 1901/902. 30 учеників рускої народности, учащаючих до шкіл публічних в Станиславові за місячною оплатою з гори по 16 до 24 корон готівкою. Поданє о прийнятє треба внести найдальше до 31. п. ст. липня до відділу «Філії руского товариства педагогічного в Станиславові» на руки п. Маріяна Якимовського, учителя школи віділової в Станиславові, ул. Голуховского, ч. 65. До поданя належить долучити 1) посліднє свідочтво шкільне, 2) свідочтво хрещеня, 3) свідочтво убожества, 4) декларацію що-до висоти місячної оплати.

Петент має вказати ся, що є членом «Руского товариства педагогічного», або вступити в члені, надсилаючи вписове 1 кор. і річну вкладку 1 кор. Питомець дістане в бурєї мешканє, харч, опал, світло, праве і належний догляд, натомість мусить мати власне біле відповідне, обув, одежу і постіль. На переписку треба долучити до поданя 45 сот. марками почтовими.

Віділ «Філії руского товариства педагогічного в Станиславові». О. І. Порайко, голова; Ем. Кадайська, секретарка.

† **Посмертна оповістка.**

— **Григорий Каміньский,** укінчений студент прав, упокоїв ся дня 6. с. м. в домі своїх родичів в Угнові. Покійний був членом основателем тов. «Академічна Громада» і в часі університетских студій брав живу участь в житю академічної молодіжи в загалі, а згаданого товариства особливо. Та невилічима чахотка скосила цвіт его життя і забрала Руси-України одного з рядів єї найбільших молодих борців. В. в. п.!

Наука, штука, література.

— **Літературно-Науковий Вістник,** книжка VII. за липень 1901. року. Зміст: Наш альбом: Над Чорним морем, Галина К. — Из співів та переспівів Павла Спішила. — Думки Стефанії У. — Серенада, Арсена Б. — Из поезий Меланії Були. — Ой засьвіти зоре, М. Л. — Из поезий Романа Кропиви. — Из поезий Надії Кибальчич. — Вирід, оповіданє Осипа Шпитка. — Чабан, нарис Петра Оленича Гнененка. — Мініатюри: XXII. З варшавських споминів, Ганни Барвінок, XXIII. Візник, Я. Л. Г., XXIV. Миша, Дніпрової Чайки. — Тартюф, комедия в пяти діях Молієра (конець буде). — Из оповідань Августа Стріндберга: П. Питаня сумління. — По Европі. Гумористичні образки Джерома К. Джерома (конець буде). — Из російських поетів: I. Пісня про Буревісника, М. Горького. II. Голуби-переможці, байка К. Р. III. З Надсона. IV. Из Олексія Толстого. — З остатніх десятиліть XIX в., Ів. Фравка. — Поезия в освітленю наук природничих, Ів. Раковського. — Шевченкові роковини і російська преса, Сергія Єфремова. — Хроніка і бібліографія.

— **Учитель ч. 13.** з 5. липня с. р. Зміст: *Остан Макарушка:* Менше слів — більше науки. — Пошир в дівочім Інституті руского педаг. Товариства у Львові. — Закінченє року шкільного в рускій вид. школі ім. Шевченка. — Справозданє з загальних зборів Руского товариства педаг., які відбулись у Львові дня 29. п. ст. червня 1901. р. — Новинки. — Дрібне.

Телеграми.

Інсбрук, 10. липня. В тирольскім соймі італійські послы вели вчора обструкцію. Домагали

ся відчитування довгих інтерпелляцій і поіменних голосовань. Коли би обструкція була і нині, то ейм буде відрочений.

Відень, 10. липня. N. Wiener Tagblatt доносить з Черновець, що справу пос. Фльондора і президента краю бар. Бургінюна мужі довіря признали полагодженою, бо ні перший другого, ні другий першого не обидив.

Харків, 10. липня. В наслідок дефравдацій тутешній рільничий банк стратив 4 1/2 міль. рублів, а не як часописи оголосили 7 1/2 мільонів.

Брукселя, 10. липня. З Лявренцо-Маркез доносять, що Шальк-Бургер і Штайн видали прокламацію, в якій заявляють, що будуть вести війну до останньої краплі крові, а з Англичанами не думають вести переговорів.

Льондон, 10. липня. Кітшенер доносить з Преторії: Від мого послідного справоздання з 1. с. м. полягло 40 Бурів, 27 є ранених, 182 попали в полон, а 21 піддало ся добровільно. Крім того дістали ся в наші руки вози з муніцією.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. липня 1901.

При співучасті військової музики 24. п. п.

- 1) Brooks & Dunlap, найзнаменитіші і найкомічніші американські мурини.
  - 2) Трупа Crawford, партерові гімнастики.
  - 3) Сестри Berger, концерт на устній гармонійці і танцерки тирольські.
  - 4) Riccardo & Benedetto, голосні пародисти опер.
  - 5) Сестри Gaesch, найзнаменитіші сучасні акробатки.
  - 6) Charles Pauly, артист в світланю наслідуючий голоси птахів.
  - 7) Hombert and Renardo, Musical Burlesque Excentrics.
  - 8) Mlle Kiki, тирольська співачка.
  - 9) Mlle Tleuri, співачка.
  - 10) Iben Obed, фантастичний арабський артист.
  - 11) Elvira Oceana and Max, еволюції на трапезі і колесах.
  - 12) Holeman, тресура псів і котів.
- (На загальне бажанє П. П. Публіки).

Що дня о 8. год. вечером велике представлєнє. В неділю і свята два представлєнє. Що п'ятницї High Life представлєнє. Білєти вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософичного виділу львівського університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Устні зголошеня приймають члєни комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Сала VII) межи 12 !. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного виділу, Львів, Університет.

За знамениті вироби преміований ц. к. державною медаллю.

F. MORAVUS,

Brünn, Grosser Platz,

укінчений слухач технічної школи для виробу годинників в Белі (Швайцарія), вироблює і доставляє годинники на вежі, церкви, школи, урядові будівлі, фабрики, замки, вілі і т. п. в найточнішим і фаховім викінченю по найдешевших цінах. Цінники на жаданє даром. Вивіз на Схід.

18-26

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечє будинки і всі предмети движимі против огневих шкід.

„Дністер“ припоручили Преосвящ. Ординарїти Всєч. Духовєшєству і вірним всіх трєх Епархїй.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор.	11	сот.	равом 580.408 кор. 65. сот.
Резерва премї	171.942	„	—	„	
Резерва спеціальна	6.000	„	—	„	
Фонд емеритальний	80.924	„	54	„	

Тарїем „Дністра“ умірованї. Надвїзка річна розділяє ся між члєнів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члєни 8% звороту в премї.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроблемно в присутності Дєлегата і 2 члєнів.

Полїги „Дністра“ приймають при позичках гіпотєчних: Банк кравий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлї, Залїццях, Городку і Богородчанях.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тїлькo через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечєнь через „Дністер“ іде часть провізїї на рускі публічні добродїїні ціли; полїси і квїти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агєнтів, особливо сєлян господарів в окрєстностях, де ще нема близько агєнцій „Дністра“. Агєнти заробили вже 274.964 кор. провізїї.

Зголошеня о агєнції треба вносити до Дирекції у Львові.

Сєляне убїгайте ся тїлькo о агєнції „Дністра“.

ВІД ОГНЮ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО В „ДНІСТЕР“.

НА ЖИТЕ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ „ДНІСТЕР“.

Сезон від 1. черзня до кінця верєснєя

В Микулїчїнї

над трєма Прутами

отворив зарїяд

„Народної Гостинницї“

зі Львова

готель і реставрацію

в вілї о. Галайчука.

Зарїяд приймає купєлевих гостїй на цілий сезон на мешканє, також в цілїм удержанєм. Сезоновї домівки в готелї під власним зарїядом по 2—3 покої по дуже уміровєних цінах. Можна винаймаєти і на місяці. Кухня і пивниця у власнїм зарїядї, окрема читальня для гостєй, купєлї в Прутї о 200 кроків від готелю, прогулянки нетомлячі задля догідного положєнєя місцевости, а залїзничєа стация о 150 кроків від готелю.

Зголошеня приймає п. Микола Залчківський в Микулїчїнї.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зарєєстрованє в обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

приймає вкладки до опрєдєнтованя на 4%. Позички удїляють ся члєнам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адмінїстрації, почавши від 200 корон і више, до половини вартости гіпотєки на сплату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульованї, а до 500 кор., або інтабульованї, або в порукою 2 ручителїв відповідних.

Свящєники не посїдаючі гіпотєки мусять крім поруки 2 ручителїв предлєжити полїсу житєву; обезпечатись на житє треба тїлькo через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові.

Удїл члєнський виносить 50 кор. вписове 2 кор.

Члєном бути може тїлькo члєн обезпечєний в „Дністер“.

З днем 31. грудня 1900 стан:

число члєнів	1857
фонд резервовий	6919 кор. 46 сот
вплаченї удїли	73087 „ — „
вкладки щадничї	806803 „ — „
удїленї позички	763737 „ — „
касовий оборот в 1900 році	2424157 „ — „

Інформациї до позичок удїляє Дирекция листовно або агєнти Товариства взаїмних обезпечєнь „Дністер“.

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годїні				відходить о годїні			
	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6:25	до Станїславава, Пдвисокого, Потупор		
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина		6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний		
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.		6:43	„ „ „ „ дв. Підзамче		
	7:45	з Янова		6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40		
	8:00	на дв. головний		2:55	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна		
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока		9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)		
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:15	до Янова		
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна		9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Під.		
	11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора		9:42	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова		
	11:55	зі Станїславава (Кєресмезе, Потупор)		10:20	до Чернівців		
	12:55	з Янова		10:25	до Янова від 1. мая до 15. верєснєя в неділі і свята		
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		1:25	до Брухович від 16. мая до 16. верєснєя в неділі і свята		
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		2:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.		
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия		3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.		
2:20	5:11	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Під.		3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.		
2:35	5:35	з Кракова		3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова		
	5:50	з Чернівців, Іцкан					
1:45	5:40	з Сокаля, Белзця і Любачова					
	6:00						
НІЧ							
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		12:45	6:10	до Станїславава	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. верєснєя шод.			6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно			6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
8:40	9:50	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова			7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний	
2:31	9:40	з Чернівців, Букарєшту			7:32	дворець Підзамче	
12:15	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
	10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Під.			7:52	до Брухович (13. мая до 16. р. в нед. і св.)	
	10:02	на дв. голов.			9:30	до Янова від 1. мая до 15. верєснєя	
	3:12	з Підволочиск Копчичєвє на дв. Підзамче		2:51	10:30	до Чернівців і Іцкан	
	3:35	на дворець головний			11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
					11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов. й	
					11:32	„ „ „ „ дв. Підзамче	
					4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора	
					4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Пора нічна числїть ся від 6 годїни вечером до 5 годїни 59 мїнут рано.

Час середно-європейский рїзняєт ся від часу львівского о 36 мїнут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мїн. часу львівского. — В мїстї видають білєти Ізди: Звичайні білєти агєнция часонїсий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всілї інші, тарифи, ілюстрованї провідники, розклади Ізди і т. п. бюро інформаційне ц. к. залїзничє державних (ул. Красїнних ч. 5. в подвірїю, сходи II, дверї ч. 52.) в урядових годїнах (8—3 а в свята 9—12).